

Kaval öömajaline

Komi muinasjutt

Elas-oli kord ühes talus väga ihne pererahvas. Ilmaski ei võtnud nad kedagi öömajale - nii ihnsad olid nad. Juhtus kerjus mööda minema, ei saanud temagi neilt kõigevähemat leiva-kannikatki.

Kord sattus selle ihnsa pererahva tallu üks vanaldane vaene soldat ja palus öömaja. Pererahvas muidugi ei tahtnud temast kuuldagi. Soldat aga ei kavatsenud nii lihtsalt alla anda, vaid otsustas kurti mängida ning kadekopse õpetada. Paluski siis soldat öömaja. «Me ei võta kedagi ööbima,» vastas peremees. Soldat tegi aga, nagu poleks kuulnud, ning sõnas: «Aitäh, aitäh, lahke pererahvas!» Ja astus tarre. Tares ütles ta eidele: «Perenaisuke, peremees kutsus mind öömajaliseks, võtan siia pingile väheke istet.» - «Kae hullu taati, pole me ilmaski kedagi tarregi kutsunud!» porises eit. - «Aitäh, aitäh, armas perenaine,» tänas soldat lahkesti.

Varsti tuli ka taat tarre. «Mis sul arus on, taat, et öömajalisi võtad?» - «Pole mina kedagi kutsunud,» vastas taat, «ise ta tuli. Paistab, et on kurt.» - «Kui õhtust hakkame sööma, siis ära teda lauda kutsu,» pani eit taadile südamele, «ära ütle kohe ühtegi sõna.» - «Ja sina ära ka suud paota,» kinnitas taat omakorda.

Eit pani õhtusöögi lauale. Istusid kahekesi taadiga lauda ja sõid vaikides. Soldat istus omaette nurgas. Kenast kõhutäiest läks taadi meel mõnusaks ning ta unustas, et käsk oli vait olla, ja ta pöördus soldati poole: «Kust kandist sa pärit oled?» - «Aitäh, aitäh,» tänas soldat ning kalpsas lauda taha. Eit oli vihane: «Ütlesin sulle ju, et sa ei räägiks temaga.» Aga mis see pahandamine enam aitas. Tuli ka võõrale söök ette anda.

Peale õhtusööki sosistas taat eidele: «Homme hommikul lähen vara metsa. Sa küpseta lõunaks pannkooke, aga tee seda siis, kui soldat magab. Muidu tahab tema ka veel maiustada. Ja ära unusta talt öömaja eest raha küsimast!» Soldat kuulas eide-taadi jutuajamist muheledes pealt ning mõtles: «Ei te mind peta.»

Hommiikul tõusid peremees ja perenaine varavalges. Naine asus kohe kibekiirelt küpsetama. Taat asutas peagi metsa minema. Soldat aga piilus pererahva toimetusi pealt ning kui eit oli mäekõrguse kuhja kooke valmis saanud, astus soldat oma nurgakesest välja ja tegi justkui hakkaks ära minema. Eit kohe soldatil varrukast kinni: «Maksa öömaja eest ka!» nõudis ta. - «Aitäh, aitäh, kulla perenaine,» tänas soldat ning asus himukalt pannkookide kallale. Eit ahastas: «Öömaja eest ei maksnud ja nüüd vitsutab kõik koogid ka veel nahka!» - «Mis,» hüüatas soldat, «et võin need ülejäänud koogid teemoonaks kaasa võtta? Oi, olete te vast alles lahke pererahvas!» - «Mis su tänamine ikka maksab,» oli eit pahameelest lausa jõuetu. - «Kindlasti, kindlasti,» lubas soldat, «ma räägin kõigile, et te nii lahkelt öömajalisi võtate. Oleks, et teil neist kunagi puudust ei peaks tulema!» lehvitas kaval soldat eidele õueväravast.

Tõlkinud Margit Veromann
Pildiks on fragment P. Mikushevi tööst «Taevaratsanik»